

SYLLABUS –KIMI INORGANIKE II -Drejtimi Inxhinjrik

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	FSHMN- Departamenti i Kimise
Titulli i lëndës:	Kimia Kordinative
Niveli:	Bachelor – Drejtimi Inxhinjrik
Statusi lëndës:	Obligueshme
Viti i studimeve:	III (semestri i V)
Numri i orëve në javë:	3+3
Vlera në kredi – ECTS:	8
Koha / lokacioni:	E premte 8:00-10:25/Amfiteater I Kimise
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof.ass. Albert Maxhuni
Detajet kontaktuese:	albert.maxhuni@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës	
Qëllimet e lëndës:	<p>Përmes këti moduli studentët do të marrin njohuri nga struktura elektronike e atomit, implementimi i mekanikes valore, ekuacionet e Shredingerit në njëhësimin e funksioneve valore për orbitalet s,p,d,f , implementimin e rregullave të Slejterit tek atomet shum elektronike, rregullat L+S dhe rregullat e Gormanit në përcaktimin e termave dhe gjendjeve atomike të atomit. Strukturën e molokulës duke u bazuar në konceptet e mekanikes kuantike. Implementimi i metodës TLV dhe TOM ne spjegimin e lidhjeve kimike në molekula homoatomike dhe heteroatomike, dukuria e hibritdizimit të orbitaleve atomike dhe struktura e molokulës dhe joneve molokulare. Spjegimi i lidhjeve shumë fishe (lidhjeve kovalente) sipas TOM-ës në komponime inorganike.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komponimet kordinative,rregullat e emërtimit, ligandët, rëndësia dhe përdorimi i komponimeve komplekse, izomeria e komponimeve komplekse,. - Stereoizomeria e komponimeve komplekse - Stereoizomeria e komplekseve oktaedrike - Ndarja e izomerve optik nga përzierja etyre - Operacionet kimike me komponime komplekse (sinteza e tyre, Stabiliteti i komplekseve në tretësirë - Lidhjet kimike në komponime komplekse - Vetit magnetike të komponimeve komplekseTeoria e fushës së ligandëve - Komponimet komplekse me ligand-hidrok

Rezultatet e pritura të nxënies:	<p>Pas përfundimit të këtij kursi (lënde) studenti do të jetë në gjendje që:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Të bëjnë dallime në mes të teorive bashkohore dhe atyre klasike në spjegimin e fenomeneve valore të cilat ndodhin gjatë formimit të lidhjeve brenda komponimeve inorganike. 2. Përmes njëhësimeve teorike të implementojn ekuacioni valor të Shredingerit në njëhësimin e funksioneve valore për orbitalet atomike s,p,d,f. 3. Përfundimisht qëllimi i këtij moduli është që studentët të njihen me njohuri më të avansuara lidhur me strukturën e molekulës dhe joneve molekulare, hibridizimin e orbitaleve atomike në komponime inorganike dhe përmes TOM-ës spjegimi i lidhjeve në komponime inorganike. 4. Gjithashtu studentët duhet të fitojnë njohuri mbi Komponimet kordinative, rregullat për emërtimin e tyre, metodat për përfitimn e tyre, vetit magnetike. 5. Përfundimishtë përmes këtij kapitulli të këtij moduli studentët duhet të fitojnë njohuri për teorit për formimin e lidhjeve kimike në komponime komplekse dhe vetitë magnetike të komponimeve komplekse 		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithësej
Ligjërata	3	1/15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	3	1/15	45
Totali	6	2/15	90
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjerate		
Metodat e vlerësimit:	Menyra e vlerësimit do jete me provim duke marrë parasyshë rezultatet e dy testeve vlerësuese		
Literatura			

Literatura bazë:	Bedri A.Kamberi: bazat teorike së kimis së përgjithshme dhe inorganike. Universiteti i Prishtinës ,Prishtinë 1997.
Literatura shtesë:	<p>1.I. Filipovic, S.Lipanovic, Opca i anorganska kemija, I i II dio, V dopunjeno izdanje, Skolska knjiga, Zagreb 1985.</p> <p>2.N.Trinajstic, Molekularne orbitarle u kemiji, Skolska knjiga, Zagreb 1975.</p> <p>3.A. Liberles, Introduction to Molecular – Orbital Theory, Holt, Reinhart and Einston, Inc., Neë York 1966.</p> <p>4. F.Basalo and R. Johnson, Coordination Chemistry, E.A.Benjamin, Inc. Neë York-Amsterdam 1964</p>
Plani i dizajnuar i mësimi:	
Java	Ligjerata që do të zhvillohet
Java e parë:	<p>Struktura elektronike e atomit dhe sistemi periodik i elementeve</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipet e elementeve kimike; - Elementet d dhe f. <p>Parimet themelore të mekanikës valore dhe orbitalet atomike.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hipoteza e Debroit dhe valët e materies; <p>Ekuacioni valorë i Shredingerit</p>
Java e dytë:	<p>Orbitalet atomike dhe format hapsionre të tyre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funkcionet valore për orbitalet atomike s,p,d,f; <p>Atomat me më shumë elektoren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementimi i ekuacionit valor të Shredingerit <p>Rregullat empirike të Slejterit</p> <ul style="list-style-type: none"> -
Java e tretë:	<p>Gjendjet atomike, termat dhe simbolika e tyre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teoria Rasels-Sanders (L+S) - Zbatimi i rregullave të Gormanit në përcaktimin e gjendjës dhe termit - ;
Java e katërt:	<p>Klasifikimi i elementeve dhe ligji periodik</p> <ul style="list-style-type: none"> - Variacionet periodike të parametrave fizi edhe kimik <p>Atomat dhe rradhët e tyre – Variacionet</p> <p>Lidhjet kimike ne komponime inorganike dhe struktura e molekulës.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teoria elektronike për valencës (në lidhjet kimike

	<p>jonike,kovalente dhe kordinative)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ngarkesa efektive e bërthamës - Rregullat e Sllejerit - Parimi i Oktetit – Zbatimi i rregulave empirike të Leverit
Java e pestë:	<p>Konceptet e mekanikës kuantike mbi lidhjet kimike</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zbatimi i teoris së lidhjes valente në spegimin e teorisve : H_2, H_2^+, HCl <p>Teoria e orbitaleve molekulare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kombinimi dhe hibridizimi i orbitaleve atomike për të formuar orbitale molekulare -
Java e gjashtë:	<p>Ndërtimi i molekulave sipas teoris së orbitaleve molekualre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Homonukleare nga $H_2 - Ne_2$ - Heteronukleare CO dhe NO <p>-Diagramet energjetike</p>
Java e shtatë:	Vlerësimi i parë i njohurive- testi i parë
Java e tetë:	<p>Hibridizimi i orbitaleve dhe struktura gjeometrike e molekulës dhe joneve molekualre</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hibridizimi $sp, sp^2, sp^3, d, sp^2, sp^3, d, sp^3, d^2, d^2, sp^3, d^4, sp^3$ - Diagramet energjetike të orbitaleve molekulare H_2O, NH_3, B_2H_6 - Diagramet energjetike
Java e nëntë:	<p>Lidhja kovalente shumëfishe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diagrami i niveleve energjetike të orbitaleve molekualre në molekualt $CO_2, HC\equiv CH$ - Struktura hapsinore e molekulave P_4, S_8 dhe Sn <p>Lidhja kovalente shumëfishe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diagrami i niveleve energjetike të orbitaleve molekualre në molekualt $CO_2, HC\equiv CH$ - Struktura hapsinore e molekulave P_4, S_8 dhe Sn
Java e dhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Komponimet Kordinative (komplekse) - Emërtimi i komponimeve kordinative - Rëndësia dhe përdorimi i komponimeve komplekse - Izomeria e komponimeve komplekse - Stereoizomeria e komponimeve komplekse
Java e njëmbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Stereoizomeria e komponimeve komplekse oktaedrike - Ndarja e izomerëve optik nga përzjerja

	<ul style="list-style-type: none"> - Operacionet kimike me komponime komplekse (sinteza e tyre) - Stabiliteti i komplekseve në tretësiirë
Java e dymbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Lidhjet kimike në komponime komplekse - Teoria e Sixhvik-Luis- Langmjurit - Aplikimi i teorisë së lidhjeve valente
Java e trembëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Vetitë magnetike të komponimeve kordinative (komplekse)
Java e katërbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Teoria e fushës së ligandëve - Aplikimi i teoris orbitalo molekulare në spjegimin e lidhjeve në komponime komplekse
Java e pesëmbëdhjetë:	Prezentimi i punimit seminarik nga studentët

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
<p>Ardhja e rregullt është e rëndësishme që studentët ta mësojnë sa më mirë të njihen me konceptet e teorive klasike dhe atyre të avansuara TLV dhe TOM në spjegimin e lidhjeve kimike në komponime të thjeshta dhe komplekse. Ndërsa prania në ushtrime është e obliguar sepse studentët me punë laboratorike personale të pavarur do të sintetizojnë komponime të ndryshme komplekse duke zbatuar metoda direkte dhe indirekte.</p> <p>. Hyrja në sallë duhet të jetë me kohë, celularët duhen të shkyqen në sallë ose laborator.</p>